

Validation of the Model of Professional Skills in Iranian English Teachers

Motahareh Moeinvaziri¹, Shahram Afraz², Farhad Fahandezh³

1. Ph.D. Candidate, Department of English Language, Islamic Azad University, Qeshm Branch, Qeshm, Iran. E-mail: az.1363@yahoo.com

2. Assistant Professor, Department of English Language, Islamic Azad University, Qeshm Branch, Qeshm, Iran: (Corresponding author), E-mail: sh.afraz@iauqeshm.ac.ir

3. Assistant Professor, Department of English Language, Islamic Azad University, Bandar-Lengeh, Iran. E-mail: arhad.fahandezh@yahoo.com

Article Info**ABSTRACT****Article Type:****Research Article**

Received:

2022.02.20

Received in

revised form:

2022.06.30

Accepted:

2022.09.12

Published online:

2022.09.27

Objective: The aim of this study was to validate the designed model by the authors to measure professional skills in Iranian English teachers.

Methods: Adopting a descriptive-correlational research method, a researcher-made questionnaire based on the developed model was used to collect data. The sample consisted of 300 teachers (184 females and 116 males) who were selected using the available sampling method and completed the questionnaire online. The validity of the questionnaire was assessed using content validity and confirmatory factor analysis. The reliability was assessed using Cronbach's alpha coefficient.

Results: The findings confirmed that the developed model and the resulting questionnaire have acceptable reliability and validity.

Conclusion: The model of professional skills can be used to assess the professional skills of teachers.

Keywords: Professional Skills, Teachers, English Language Teaching, Validation, Validity and Reliability.

Cite this article : Moeinvaziri, Motahareh. Afraz, Shahram. Fahandezh, Farhad. (2022). Validation of the Model of Professional Skills in Iranian English Teachers. *Educational Measurement and Evaluation Studies*, 12 (39):pages. 141-154. DOI: 10.22034/EMES.2022.549164.2352

© The Author(s).

Publisher: National Organization of Educational Testing (NOET)

اعتباریابی الگوی مهارت‌های حرفه‌ای در معلمان زبان انگلیسی ایرانی

مطهره معین‌وزیری^۱، شهرام افراز^۲، فرهاد فهندژ^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه زبان انگلیسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قشم، قشم، ایران. پست الکترونیکی: az.1363@yahoo.com
۲. استادیار، گروه زبان انگلیسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قشم، قشم، ایران؛ (نویسنده مسئول)، sh.afraz@iauqeshm.ac.ir
۳- استادیار، گروه زبان انگلیسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرلنگه، بندرلنگه، ایران. arhad.fahandezh@yahoo.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	هدف: این مطالعه با هدف اعتبارسنجی الگوی سنجش مهارت‌های حرفه‌ای در معلمان ایرانی زبان انگلیسی انجام شده است.
دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۰۱	روش پژوهش: روش پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی بود و گردآوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته که بر اساس الگوی توسعه یافته تهیه شده بود، انجام شد. نمونه مورد بررسی شامل سیصد نفر از معلمان زن و مرد (۱۸۴ زن و ۱۱۶ مرد) بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه را به صورت برخط تکمیل کردند. روایی پرسشنامه با استفاده از روش‌های محتوایی و تحلیل عاملی تأییدی و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ بررسی شد.
اصلاح: ۱۴۰۱/۰۴/۰۹	یافته‌ها: یافته‌ها مؤید آن بود که الگوی توسعه یافته و پرسشنامه حاصل از آن پایایی و روایی قابل قبولی دارد.
پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۲۱	نتیجه‌گیری: الگوی مهارت‌های حرفه‌ای می‌تواند برای سنجش مهارت‌های حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی داخل کشور به کار گرفته شود.
انتشار: ۱۴۰۱/۰۷/۰۵	واژه‌های کلیدی: مهارت‌های حرفه‌ای، معلمان، آموزش زبان انگلیسی، اعتباریابی.

استناد: معین‌وزیری، مطهره؛ افراز، شهرام؛ فهندژ، فرهاد (۱۴۰۱). اعتباریابی الگوی مهارت‌های حرفه‌ای در معلمان زبان انگلیسی ایرانی. مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی، ۱۲ (شماره ۳۹)، ۳۹-۵۱ صفحه ۱۴۱-۱۵۴.

DOI: 10.22034/EMES.2022.549164.2352

ناشر: سازمان سنجش آموزش کشور حق مؤلف © نویسندگان.

مقدمه

اشتغال در هر شغلی، نیازمند کسب آموزش‌ها و مهارت‌های مورد نیاز آن شغل و ممارست، تمرین و کسب تجربه است. امروزه با افزایش روزافزون دانش و مهارت‌های مورد نیاز مشاغل، به روزرسانی مداوم و مادام‌العمر دانش در حوزه حرفه‌ای ضرورت دارد. نظام تعلیم و تربیت با ارزشی والا، نقشی اساسی در توسعه و ارتقاء جوامع دارد. تعلیم و تربیت با شکل دادن به افراد به عنوان اجزای خرد نظام کلان اجتماعی، نقش مهمی در شکل دادن به آینده کشور دارد (آمار و داگنیو^۱، ۲۰۲۰). در این میان آموزش زبان انگلیسی^۲ (ELT) شغلی است که نیاز به سطح بالایی از مهارت‌های حرفه‌ای دارد. از این رو معلمان آموزش زبان انگلیسی، باید به طور مداوم پیگیر کسب مهارت‌های حرفه‌ای در حوزه تخصصی خود باشند (رخباتی، ۲۰۱۵). به عبارت دیگر ارتقاء شایستگی حرفه‌ای، بخشی اجتناب‌ناپذیر از شغل معلمی است که باید در تمام دوران کاری فرد مد نظر قرار گیرد. توانایی‌های حرفه‌ای معلمان، نقش مهمی در ایجاد فرایندهای مؤثر و بهبود آموزش دارد. آگاهی از سطح مهارت‌های حرفه‌ای معلمان اهمیت زیادی دارد (ژوماش و همکاران، ۲۰۲۱). اخیراً، در نتیجه علاقه روزافزون به حرفه‌ای بودن معلمان، توجه محققان به ابعاد مختلف حرفه‌ای بودن تدریس معطوف شده است (گوپتا و لی^۳، ۲۰۲۰؛ مایاهی و مایاهی^۴، ۲۰۱۴). همان‌طور که سانکار، آتال و دریاکولو^۵ (۲۰۲۱) استدلال کردند، حرفه‌ای بودن معلمان نقش مهمی در پیشرفت دانش آموزان دارد. موضع آنها این است که حرفه‌ای بودن تدریس را نمی‌توان به راحتی تعریف کرد؛ زیرا دارای ساختاری چند بعدی و متغیر است. به طور مشابه، گوپتا و لی (۲۰۲۰) حرفه‌ای بودن معلم را به عنوان یک عامل مهم در پیشرفت دانش آموزان برشمردند. چنین مهارت‌هایی به عنوان یکی از ابعاد مهم آموزش مؤثر در نظر گرفته می‌شود (ویلدن و پورش، ۲۰۱۷). مهارت‌های حرفه‌ای به معلمان کمک می‌کند تا اثربخشی آموزش خود را بهبود بخشند، از این رو باید در مورد چگونگی بهبود مهارت‌های حرفه‌ای خود دانش مورد نیاز را کسب کنند تا بتوانند به طور مؤثر با فرآیند تدریس خود سازگار شوند. علاوه بر این، اعتقاد بر این است که مهارت‌های حرفه‌ای به معلمان کمک می‌کند تا تمایل، انگیزه و تعامل یادگیرندگان را ارتقاء دهند (سانکار، آتال و دریاکولو، ۲۰۲۱). با اینکه پژوهش‌های متعددی در خصوص مهارت‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان آموزش زبان انگلیسی انجام شده است، اما بیشتر این مطالعات چهارچوب نظری منسجمی ندارد و اغلب، مبتنی بر مشاهدات میدانی بوده و در نهایت به الگویی مفهومی دست یافته‌اند که به ندرت مورد بررسی تجربی قرار گرفته است. در همین راستا معین‌وزیری، افراز و فهندژ (۲۰۲۱) در پژوهشی تلاش کرده‌اند تا برای سنجش مهارت‌های

1. ^۱. Amare & Dagnev
2. English Language Teaching
3. Gupta, & Lee
4. Mayahi, & Mayahi
5. Sancar, Atal, & Deryakulu

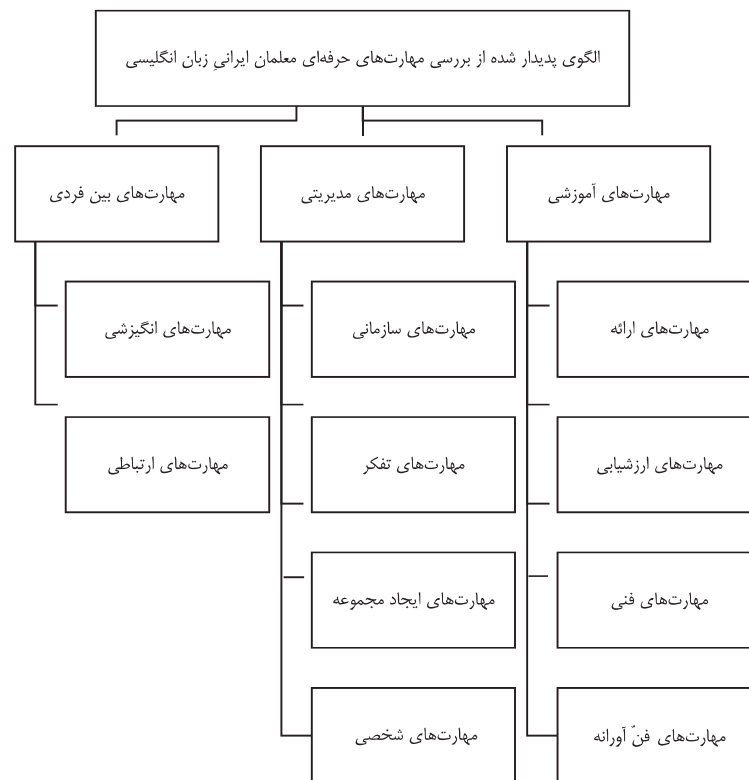
حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی داخل کشور الگویی طراحی کنند. در این پژوهش که به روش کیفی و با استفاده از مصاحبه کانونی انجام شده است، الگویی شامل سه دسته مهارت (بین فردی، مدیریتی و آموزشی) ارائه شده است. از آنجا که الگوی پیشنهادی تاکنون مورد بررسی تجربی قرار نگرفته است، در این پژوهش به عنوان پژوهش تکمیلی (معین‌وزیری و همکاران، ۲۰۲۱) تلاش شده است تا بر اساس الگوی پیشنهاد شده، پرسشنامه‌ای تهیه و روایی و اعتبار آن ارزیابی شود.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

آموزش به عنوان یک حرفه، مورد توجه بسیاری از پژوهشگران و صاحب‌نظران حوزه تعلیم و تربیت قرار گرفته و از زوایای مختلف بررسی شده است. بر اساس تعاریف ارائه شده، آموزش شامل فرایندهای ایجاد تغییرات مطلوب به سوی اهداف از قبل تعیین شده در رفتارها و توانش‌های ذهنی دانش‌آموزان و مبتنی بر تجربه خود آنان است (ژوماش^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). کیفیت آموزش به میزان زیادی تحت تأثیر مهارت‌های حرفه‌ای معلمان است. آگاهی از این مهارت‌ها و اندازه‌گیری آنها نیازمند توسعه الگوهای برای سنجش این مهارت‌هاست. سزر و همکاران (۲۰۱۹) نظرات مدیران مدرسه را در مورد ارزش‌ها و مهارت‌های حرفه‌ای که معلمان باید کسب کنند، بررسی کردند. به این منظور، آنها در پژوهشی کیفی با ده نفر از مدیران مدارس مصاحبه کردند. آنها دریافتند که مهارت‌های حرفه‌ای شامل مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های استفاده از فن‌آوری، دانش مربوط به محتوای آموزشی، مهارت‌های برنامه‌ریزی، مهارت‌های طراحی و استفاده از مطالب و مواد آموزشی است. زمانی و آهنگری (۲۰۱۶) درک زبان آموزان ایرانی از ویژگی‌های یک معلم زبان انگلیسی مؤثر (EELT) را بررسی کردند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌ای متشکل از چهار مقوله مهارت انگلیسی، دانش آموزشی، مهارت‌های سازمانی و ارتباطی و مهارت‌های عاطفی - اجتماعی، استفاده شد. نتایج نشان داد مهارت‌های ارتباطی انگلیسی در اثربخشی معلمان، مهم تلقی می‌شوند. شاهوند و رضوانی (۲۰۱۶) به بررسی باورهای معلمان ایرانی زبان انگلیسی، درباره تدریس مؤثر در کلاس درس پرداختند. به این منظور، پرسشنامه‌ای بین نود نفر از مربیان ایرانی زبان انگلیسی توزیع شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که بین معلمان زن و مرد زبان انگلیسی از نظر اثربخشی تدریس تفاوت معنی‌داری وجود نداشت. بین باورهای معلمان مبتدی و با تجربه ایرانی، در مورد تدریس اثربخش آنها تفاوت معنی‌داری وجود نداشت. همچنین بین باورهای معلمان ایرانی زبان انگلیسی در مورد تدریس اثربخش و تدریس مؤثر آنها رابطه معناداری وجود نداشت. دمیروز و یشیلیورت (۲۰۱۵) ادراک دانش‌آموزان و معلمان (ELT) را از یک معلم زبان خارجی مؤثر با هم مقایسه کردند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه معلم مؤثر استفاده شد. بر اساس نتایج، ادراک دانش‌آموزان و معلمان (ELT) از یک معلم زبان خارجی مؤثر به

1. Zhumash

طور قابل توجهی متفاوت بود. کبودوند (۲۰۱۳) ادراک گروهی از دانش‌آموزان جوان ایرانی، والدین آنها و معلمان زبان را درباره ویژگی‌های معلمان مؤثر در مدارس دولتی بررسی کرد. نتایج نشان داد که مصاحبه شونده‌گان مهارت زبان معلمان، مدیریت کلاس و دیگر عوامل تأثیرگذار نظیر ظاهر و سبک لباس پوشیدن و توانایی ایجاد رابطه مناسب با دانش‌آموزان را به عنوان عوامل تعیین کننده اثربخشی معلم در نظر گرفتند. مرادی و ثابتی (۲۰۱۴) تلاش کردند تا دیدگاه معلمان و دانش‌آموزان را در مورد تدریس مؤثر با هم مقایسه کنند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته مشتمل بر پنج دسته شامل دانش محتوایی، دانش آموزشی، مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های مدیریتی و تجربه تدریس استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که بین دیدگاه معلمان و دانش‌آموزان درباره معلم انگلیسی مؤثر، تفاوت معناداری وجود نداشت. در مورد حرفه‌ای بودن معلمان، الگوهای متعددی توسعه یافته است. در ایران مؤلف مقاله حاضر، در پژوهشی که پیش‌تر به چاپ رسیده است (معین‌وزیری، افراز و فهندژ، ۲۰۲۱) بر اساس رویکرد ساختاری الگویی را توسعه داده است. این الگو با به کارگیری روش کیفی و استفاده از مصاحبه کانونی با مشارکت ۲۵ نفر از معلمان زبان انگلیسی طراحی شده است. نتایج این پژوهش نشانگر آن بود که مهارت‌های حرفه‌ای معلمان شامل سه دسته اصلی از مهارت‌ها (بین فردی، مدیریتی و آموزشی) و نه خرده مهارت است. شکل (۱) مؤلفه‌های الگوی پیشنهادی را نشان می‌دهد.

شکل ۱. مهارت‌های حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی (معین‌وزیری، افراز و فهندژ، ۲۰۲۱)

در این الگو مهارت‌های آموزشی شامل چهار مؤلفه است که چگونگی ارائه آموزش، چگونگی ارزشیابی از آموخته‌های دانش‌آموزان، استفاده از روش‌های مناسب آموزشی و مهارت‌های به کارگیری فن‌آوری را شامل می‌شود. مهارت‌های مدیریتی شامل مؤلفه‌های مهارت‌های سازمانی، تفکر، مهارت‌های ایجاد مجموعه، و مهارت‌های شخصی است. مهارت‌های بین فردی به توانایی معلمان برای برانگیختن دانش‌آموزان و برقراری ارتباط با آنان اشاره دارد. بر اساس الگوی پیشنهادی در پژوهش قبلی (معین‌وزیری، افراز و فهندژ، ۲۰۲۱)، در این پژوهش نسبت به ساخت پرسشنامه به منظور اندازه‌گیری و اعتباریابی الگوی مهارت‌های حرفه‌ای در معلمان زبان انگلیسی ایرانی اقدام شد.

هدف پژوهش

هدف پژوهش حاضر اعتباریابی الگوی مهارت‌های حرفه‌ای در معلمان زبان انگلیسی داخل کشور بود.

پرسش‌های پژوهش

آیا الگوی پیشنهادی برای مهارت‌های حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی داخل کشور، روایی دارد؟
آیا الگوی پیشنهادی برای مهارت‌های حرفه‌ای در معلمان زبان انگلیسی داخل کشور، پایایی دارد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع مطالعات توصیفی-همبستگی است و جامعه آماری آن شامل همه معلمان زن و مردی بود که در زمان انجام پژوهش در مقطع متوسطه دبیرستان‌های شهرهای مختلف ایران به تدریس زبان انگلیسی مشغول بودند. هر چند اطلاع دقیقی در خصوص تعداد معلمان زبان انگلیسی دوره متوسطه وجود نداشت، اما با استناد به آمار ارائه شده از سوی مرکز آمار ایران که تعداد کلی معلمان مقطع متوسطه را نزدیک به پانصد هزار نفر برآورد کرده بود، تخمین زده شد تعداد کلی جامعه پژوهش (معلمان زبان انگلیسی مقاطع اول و دوم متوسطه) کمتر از صد هزار نفر باشد (ایسنا، ۱۳۹۲). برای انتخاب نمونه پژوهش سیصد نفر از معلمان (۱۸۴ نفر خانم و ۱۱۶ نفر آقا) با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و با فرستادن نشانی پرسشنامه در شبکه‌های اجتماعی، در پژوهش شرکت کردند. ملاک شرکت در پژوهش داشتن حداقل ده سال سابقه تدریس در درس زبان انگلیسی بود.

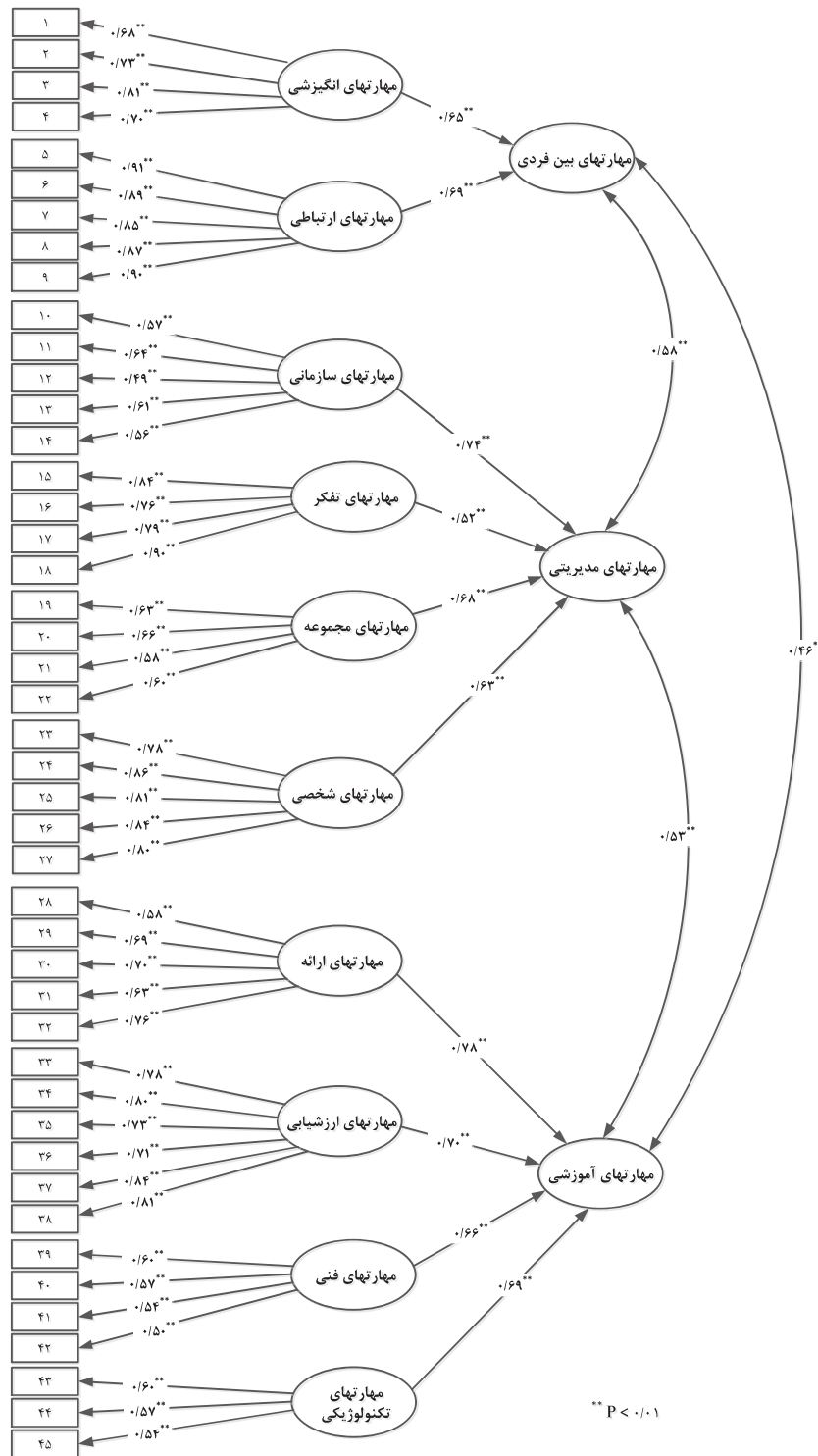
برای گردآوری داده‌ها، از پرسشنامه محقق ساخته که بر اساس الگوی نظری پژوهش تهیه شده بود، استفاده شد. سنجش گویه‌ها در این پرسشنامه بر اساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت (از عدد یک معادل با عبارت کاملاً مخالفم تا عدد پنج معادل با عبارت کاملاً موافقم) بود که به منظور سنجش مهارت‌های حرفه‌ای معلمان استفاده شد. قبل از گردآوری نمونه، پرسشنامه در اختیار پنج نفر از متخصصان و صاحب‌نظران حوزه سنجش و اندازه‌گیری و کارشناسان (ELT) قرار گرفت. پس از انجام برخی اصلاحات، روایی محتوایی پرسشنامه به تأیید صاحب‌نظران مذکور رسید. پرسشنامه نهایی ۴۵ گویه داشت که

برای سنجش مهارت‌های بین فردی (انگیزشی، چهار گویه و ارتباطی پنج گویه)، مهارت‌های مدیریتی (مهارت‌های سازمانی، پنج گویه، مهارت‌های تفکر، چهار گویه، مهارت‌های ایجاد مجموعه، چهار گویه و مهارت‌های شخصی، پنج گویه) و مهارت‌های حرفه‌ای (مهارت‌های ارائه، پنج گویه، مهارت‌های ارزشیابی، شش گویه، مهارت‌های فنی، چهار گویه و مهارت‌های فن‌آورانه، سه گویه) استفاده شد. پس از آماده سازی پرسشنامه، با گرفتن رضایت از شرکت کنندگان و اطمینان از ناشناس بودن و محرمانه بودن اطلاعات شخصی آنها و رعایت ملاحظات اخلاقی، نسبت به گردآوری اطلاعات اقدام شد. به منظور بررسی روایی سازه‌ای پرسشنامه از تحلیل عامل تأییدی مرتبه دوم موجود در نرم افزار AMOS ۲۶ استفاده شد. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ موجود در نرم افزار SPSS ۲۶ انجام شد.

یافته‌ها

پرسش اول پژوهش: آیا الگوی پیشنهادی برای مهارت‌های حرفه‌ای در معلمان زبان انگلیسی داخل کشور روایی دارد؟

به منظور بررسی روایی سازه‌ای پرسشنامه، از گویه‌های پرسشنامه به عنوان متغیر مشاهده شده، از خرده مهارت‌های حرفه‌ای معلمان به عنوان متغیرهای مکنون سطح اول و از مهارت‌های حرفه‌ای اصلی معلمان به عنوان متغیرهای مکنون سطح دوم استفاده شد. قبل از انجام آزمون، از برقراری مفروضه‌های طبیعی بودن تک‌متغیری و چندمتغیری با بررسی مقادیر کجی و مقدار بحرانی آنها اطمینان حاصل شد. برای انجام تحلیل، از روش برآورد حداکثر درست‌نمایی و ساختار ماتریس کوواریانس موجود در نرم افزار (AMOS) استفاده شد. پس از ترسیم الگو و اجرای آن، شاخص‌های برازش الگو مورد بررسی قرار گرفت تا مشخص شود الگوی پیشنهادی تا چه اندازه با داده‌های گردآوری شده مطابقت دارد. شکل (۲) مسیر تحلیل عاملی تأییدی پرسشنامه مهارت‌های حرفه‌ای معلمان را نشان می‌دهد.

شکل ۲. مسیر تحلیل عاملی تأییدی پرسشنامه مهارت‌های حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی

همان گونه که در شکل (۲) ملاحظه می‌شود، گویه‌های پرسشنامه بار عاملی قابل قبول و معنی‌داری بر متغیر مکنون مربوط به خود داشتند. علاوه بر این خرده مؤلفه‌های مهارت‌های حرفه‌ای، پیش‌بین‌های معنی‌داری برای مهارت‌های حرفه‌ای اصلی بودند که خود با یکدیگر همبستگی قابل قبول و معنی‌داری داشتند. میزان همبستگی بین مهارت‌های ارتباطی و مدیریتی، $0/58$ ، میزان همبستگی بین مهارت‌های مدیریتی و آموزشی، $0/53$ و میزان همبستگی بین مهارت‌های ارتباطی و آموزشی $0/46$ بود. در جدول‌های یک تا سه، شاخص‌های برازش مربوط به تحلیل عاملی تأییدی پرسشنامه مهارت‌های حرفه‌ای معلمان پس از انجام پاره‌ای اصلاحات، ملاحظه می‌شود.

جدول ۱: شاخص‌های برازش مربوط به تحلیل عاملی تأییدی پرسشنامه مهارت‌های حرفه‌ای معلمان

سطح معنی‌داری تقریب ^۷	ریشه دوم میانگین مجذورات خطای تقریب ^۶	شاخص تبیین تعدیل شده ^۵	شاخص تبیین ^۴	شاخص برازش مقایسه‌ای ^۳	شاخص توکر- لوئیس ^۲	حاصل تقسیم خی‌دو بر درجه‌آزادی ^۱	مقادیر حاصل
0/09	0/04	0/90	0/96	0/91	0/94	2/23	مقادیر قابل قبول
0/05 >	0/08 <	0/90 >	0/90 >	0/90 >	0/90 >	3 <	مقادیر قابل قبول

مطابق با نتایج موجود در جدول، الگوی پیشنهادی شاخص‌های برازش مطلوبی دارد که نشانگر روایی سازه‌ای آن است.

پرسش دوم پژوهش: آیا الگوی پیشنهادی برای مهارت‌های حرفه‌ای در معلمان زبان انگلیسی داخل کشور، پایایی دارد؟

برای بررسی پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. جدول (۲) ضرایب آلفای کرونباخ را برای مؤلفه‌های پرسشنامه نشان می‌دهد.

1. X2/df
2. TLI
3. CFI
4. GFI
5. AGFI
6. RMSEA
7. PCLOSE

جدول ۲: ضریب پایایی به روش آلفای کرونباخ برای پرسشنامه مهارت‌های حرفه‌ای معلمان

مهارت‌های حرفه‌ای معلمان	آلفای کرونباخ
مهارت‌های انگیزشی	۷۱/۰
مهارت‌های ارتباطی	۷۹/۰
مهارت‌های سازمانی	۰/۷۰
مهارت‌های تفکر	۷۶/۰
مهارت‌های ایجاد مجموعه	۰/۷۰
مهارت‌های شخصی	۰/۷۶
مهارت‌های ارائه	۰/۷۱
مهارت‌های ارزشیابی	۰/۸۲
مهارت‌های فنی	۰/۶۹
مهارت‌های فن‌آورانه	۰/۵۸
کل	۹۴/۰

مطابق با نتایج موجود در جدول بالا، مقدار ضریب پایایی برای کل پرسشنامه ۰/۹۴ است که مقدار قابل قبولی محسوب می‌شود. علاوه بر این مقادیر ضریب آلفای کرونباخ برای اغلب مؤلفه‌های پرسشنامه بالاتر از ۰/۷۰ است و تنها در مهارت‌های فنی و فن‌آورانه مقدار پایایی، اندکی پایین‌تر از میزان قابل قبول است که می‌تواند ناشی از تعداد نسبتاً کم گویه‌های این دو مؤلفه باشد.

جدول ۳: میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمرات پرسشنامه مهارت‌های حرفه‌ای معلمان

مهارت‌های حرفه‌ای	ابعاد	میانگین	انحراف معیار	حداقل نمرات	حداکثر نمرات
مهارت‌های بین فردی	مهارت‌های انگیزشی	۶۷/۱۵	۵۳/۲	۴	۲۰
	مهارت‌های ارتباطی	۸۰/۱۸	۵۰/۳	۵	۲۵
مهارت‌های مدیریتی	مهارت‌های سازمانی	۶۰/۱۶	۴۷/۳	۵	۲۵
	مهارت‌های تفکر	۸۱/۱۱	۲۷/۳	۴	۲۰
	مهارت‌های مجموعه	۸۱/۱۱	۲۷/۳	۴	۲۰
	مهارت‌های شخصی	۴۰/۱۴	۲۶/۳	۴	۲۰
مهارت‌های حرفه‌ای	مهارت ارائه	۷۲/۱۷	۷۲/۲	۷	۲۵
	مهارت ارزشیابی	۱۸/۱۶	۴۲/۲	۶	۲۵
	مهارت‌های فنی	۲۸/۱۸	۸۹/۲	۶	۳۰
	مهارت‌های فن‌آورانه	۸۴/۱۱	۵۴/۲	۵	۲۰

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که الگوی پیشنهادی مهارت‌های حرفه‌ای معلمان ایرانی زبان انگلیسی از سه مضمون اصلی شامل مهارت‌های بین فردی، مهارت‌های اصلی و مهارت‌های آموزشی تشکیل شده است. هر یک از این مضامین شامل مجموعه‌ها و زیرمجموعه‌هایی بود که نشان‌دهنده مهارت‌های معلمان انگلیسی در ارتقای کیفیت تدریس خود و یادگیری دانش‌آموزان بود.

همسوی با مطالعه حاضر، در پژوهشی درباره ادراک زبان آموزان ایرانی و معلمان زبان از مهارت‌های معلمان زبان انگلیسی، کبودوند (۲۰۱۳) دریافت که هم زبان آموزان و هم معلمان مهارت‌های تعاملی معلمان را به عنوان عامل مهم در حرفه‌ای بودن تلقی می‌کنند. به طور مشابه، ویچادی^۱ (۲۰۱۰) دریافت که مهارت‌های ارتباطی معلمان زبان انگلیسی نقش مهمی در حرفه‌ای بودن معلمان دارد. علاوه بر این، خجسته مهر و تکریمی (۲۰۰۹) مهارت‌های ارتباطی را به عنوان کمک به توسعه حرفه‌ای معلم برشمردند.

امر و گروز^۲ (۲۰۰۵)، قاسمی و هاشمی (۲۰۱۱) و روبیو^۳ (۲۰۰۹) مهارت‌های انگیزشی معلمان را به عنوان عوامل مهم در حرفه‌ای بودن معلمان گزارش کردند. علاوه بر این، شیشوان و صادقی^۴ (۲۰۰۹) دریافتند که توانایی‌های ارتباطی معلمان به رشد حرفه‌ای معلمان کمک می‌کند. همچنین، یافته‌ها پژوهش حاضر با مطالعه زین^۵ (۲۰۱۶) مطابقت دارد که در آن مهارت‌های ارتباطی، دانش محتوا، دانش زبان و دانش روان‌شناختی به عنوان پیش‌نیازهای توسعه حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی تعیین شد.

آموزش زبان انگلیسی پدیده‌ای پیچیده است که برای موفقیت در آن به انواع دانش، مهارت‌ها، فنون و راهبردها نیاز است. در حالی که آموزش یادگیرنده محور، اخیراً در محیط‌های آموزشی رواج زیادی یافته است، اما نقش معلم و نقش توسعه حرفه‌ای معلم را نمی‌توان در یادگیری زبان انگلیسی نادیده گرفت. در واقع ویژگی‌های مختلف معلم اعم از عوامل شخصیتی، دانش، تسلط به زبان و نظایر آن بر تدریس آنها در کلاس تأثیر می‌گذارد.

یافته دیگر مطالعه این بود که الگوی پیشنهادی مهارت‌های حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی از دیدگاه معلمان زبان انگلیسی قابل اعتماد و معتبر بود. از آنجا که هیچ یک از مطالعه‌های قبلی ویژگی‌های روان‌سنجی مورد توجه در الگوی پیشنهادی حاضر را بررسی نکرده است، این یافته قابل مقایسه با نتایج مطالعات قبلی نیست. اینکه الگوی پیشنهادی مهارت‌های حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی پایایی و اعتبار بالایی دارد، امیدوارکننده است و دلالت بر آن دارد که می‌توان از این الگو در ارزیابی مهارت‌های حرفه‌ای معلمان استفاده کرد. علاوه بر این، می‌توان از آن در یاری بخشیدن به توسعه حرفه‌ای معلمان استفاده کرد.

1. Wichadee
2. Emmer, & Gerwels
3. . Rubio
4. Shishavan, & Sadeghi
5. Zein

بنابراین با توجه به اینکه رشد حرفه‌ای برای حفظ دانش معلمان و ارائه مطالب مفید و معنادار به دانش‌آموزان ضروری تلقی می‌شود (رخباتی، ۲۰۱۵)، معلمان زبان انگلیسی باید سعی کنند روش‌های تدریس، دانش محتوا، دانش روان‌شناختی، دانش ارزیابی و دانش زبان خود را به‌روز کنند. با توجه به پایایی و اعتبار تأیید شده الگو مهارت‌های حرفه‌ای معلمان زبان انگلیسی، نتیجه‌گیری دیگری که می‌توان از یافته‌ها داشت، این است که تدریس به عنوان یک حرفه با انواع مختلف دانش و مهارت‌ها مرتبط است و چنانچه معلمان علاقمند به رشد حرفه‌ای خود هستند، باید در صدد کسب و تقویت مداوم دانش و مهارت‌های حرفه‌ای باشند.

معلمان زبان انگلیسی اگر می‌خواهند شیوه‌ها و مطالب آموزشی مفیدی را در اختیار زبان‌آموزان قرار دهند، باید مهارت‌های مختلفی از جمله مهارت‌های تعاملی، مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های انگیزشی را توسعه دهند. علاوه بر این، می‌توان نتیجه گرفت که توسعه حرفه‌ای معلم، مفهومی چند بُعدی است که عوامل مختلفی در آن نقش دارند. بر خلاف باور عمومی که اثر بخشی معلم زبان انگلیسی تنها در گروه مهارت در زبان است، یافته‌های پژوهش تصویر دقیق‌تری از دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای اثر بخشی آموزش زبان انگلیسی ارائه می‌کند.

بر اساس نتایج پژوهش توصیه می‌شود در تربیت معلمان زبان انگلیسی، به نیازهای شناسایی شده مربوط به توسعه حرفه‌ای بیشتر توجه شود و در آموزش معلمان زبان انگلیسی مهارت‌های لازم گنجانده شود. تهیه کنندگان برنامه درسی آموزش معلمان، باید برنامه درسی را به گونه‌ای طراحی کنند که انواع دانش و مهارت شناسایی شده در مطالعه حاضر ارتقاء یابد. از جنبه روش پژوهش، الگوی استفاده شده در پژوهش حاضر می‌تواند در سایر مقاطع و در سایر حوزه‌های آموزشی نیز استفاده شود. علاوه بر این اعتباریابی پرسشنامه از دیدگاه دانش‌آموزان نیز می‌تواند موضوع پژوهشی مناسبی برای علاقه‌مندان باشد.

اتکاء به نمونه در دسترس، یکی از محدودیت‌های اصلی این پژوهش بود که به دلیل شیوع همه‌گیری ویروس کرونا، انتخاب شد و می‌تواند تعمیم‌پذیری یافته‌های این پژوهش را تحت تأثیر قرار دهد. تکرار نتایج این تحقیق پس از بازگشایی مدارس و با اتکاء به روش‌های دقیق‌تر نمونه‌گیری به پژوهشگران علاقه‌مند توصیه می‌شود.

تقدیر و تشکر

بدینوسیله از استاد محترم راهنما به خاطر راهنمایی‌های دقیق و ارزنده‌ای که در اجرای این پژوهش داشتند، سپاس‌گزاری می‌شود. همچنین از مشاور محترم، به پاس همه زحماتی که در مسیر انجام این پژوهش متقبل شدند، تشکر و قدردانی می‌شود.

References

- Amare, Y., & Dagne, A. K. (2020). Teachers' perceptions, practices and challenges of active learning strategies utilisation at secondary schools in Ethiopia: Active Learning Strategies Utilization at Secondary Schools, Ethiopia. *Contemporary Educational Researches Journal*, 10(3), 97-108.
- Kaboodvand, M. (2013). Perceptions of effective language teaching in Iran. *University of Exeter Journal*, 43-57.
- Demiroz, H., & Yesilyurt, S. (2015). Effective Foreign Language Teaching: Perceptions of Prospective English Language Teachers. *Universal Journal of Educational Research*, 3(11), 862-870.
- Emmer, E. T., & Gerwels, M. C. (2005). Establishing Classroom Management for Cooperative Learning: Three Cases. *Online Submission*.
- Ghasemi, B., & Hashemi, M. (2011). The study of the characteristics of successful English language teachers from the view point of the English language students of Islamic Azad University, Hamedan Branch. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 28, 411-415.
- Gupta, A., & Lee, G.-L. (2020). The effects of a site-based teacher professional development program on student learning. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 12(5).
- Khojastehmehr, R., & Takrimi, A. (2008). Characteristics of effective teachers: Perceptions of the English teachers.
- Mayahi, N., & Mayahi, F. (2014). Isn't it our fault? Teachers Language Knowledge and Skills. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 98, 1119-1127.
- Moradi, K., & Sabeti, G. (2014). A comparison of EFL teachers and EFL students' understandings of 'highly effective teaching'. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 98, 1204-1213.
- Rubio, C. M. (2009). Effective teachers-professional and personal skills. *Ensayos: Revista de la Facultad de Educación de Albacete*(24), 35-46.
- Rokhyati, U. (2015). Student Teachers' Perceptions of English Lecturers' Competences. *Ahmad Dahlan Journal of English Studies (ADJES) Vol, 2*, 23-32.
- Sancar, R., Atal, D., & Deryakulu, D. (2021). A new framework for teachers' professional development. *Teaching and Teacher Education*, 101, 103305.
- Sezer, Ş., Karabacak, N., Küçük, M., & Korkmaz, İ. (2019). School administrators opinion

- on professional skills required to be gained to classroom teachers in-service training process. *Journal of Theoretical Educational Science*, 12(4), 1223-1238.
- Shahvand, M., & Rezvani, E. (2016). Iranian EFL teachers' beliefs and practices on effective teaching: The case of gender and level of experience. *Research in English Language Pedagogy*, 3(2), 30-43.
- Shishavan, H. B., & Sadeghi, K. (2009). Characteristics of an effective English language teacher as perceived by Iranian teachers and learners of English. *English language teaching*, 2(4), 130-143.
- Wichadee, S. (2010). *Defining the effective English language teacher: Students' and teachers' perspectives*. Paper presented at the JALT2009 Conference Proceedings. Tokyo: JALT.
- Wilden, E., & Porsch, R. (2017). *The professional development of primary EFL teachers: National and international research*: Waxmann Verlag.
- Zamani, R., & Ahangari, S. (2016). Characteristics of an effective English language teacher (EELT) as perceived by learners of English. *International Journal of Foreign Language Teaching and Research*, 4(14), 69-88.
- Zein, M. S. (2017). Professional development needs of primary EFL teachers: Perspectives of teachers and teacher educators. *Professional Development in Education*, 43(2), 293-313.
- Moeinvaziri, M., Afraz, S., & Fahandezh, F. (2021). Toward Designing a Model of Professional Skills for Iranian EFL Teachers. *Iranian Evolutionary and Educational Psychology Journal*, 3(4), 0-0.
- Zhumash, Z., Zhumabaeva, A., Nurgaliyeva, S., Saduakas, G., Lebedeva, L. A., & Zhoraeva, S. B. (2021). Professional Teaching Competence in Preservice Primary School Teachers: Structure, Criteria and Levels. *World Journal on Educational Technology: Current Issues*, 13(2), 261-271.